

International Multidisciplinary Scientific Global Conference on Education and Science

Hosted Online from Warsaw, Poland on October 10th, 2022.

www.conferencepublication.com

METHODOLOGY OF FORMING ENTREPRENEURSHIP SKILLS IN PRIMARY CLASS STUDENTS

Jumayeva Muxlisa Shokir qizi

Annotation:

This thesis highlights the importance and even necessity of developing entrepreneurial skills in primary school students, which is one of the most pressing areas today.

Key words: entrepreneurship, business, skill, entrepreneur, economics, methodology, development.

BOSHLANG'ICH SINIF O'QUVCHILARIDA TADBIRKORLIK KO'NIKMALARINI SHAKLLANTIRISH METODIKASINING AHAMIYATI

Jumayeva Muxlisa Shokir qizi

Annotatsiya:

Mazkur tezisdagi bugungi kunning eng dolzarb sohalaridan biri hisoblangan tadbirkorlik ko'nikmalarini boshlang'ich sinf o'quvchilarida shakllantirishning bugungi kundagi ahamiyati, hattoki zarurat ekanligi haqida yoritib berilgan.

Kalit so'zlar: Tadbirkorlik, biznes, ko'nikma, tadbirkor, iqtisod, metodika, rivojlanish.

Аннотация:

В данной диссертации подчеркивается важность и даже необходимость развития у учащихся начальных классов предпринимательских способностей, что является одним из наиболее актуальных направлений на сегодняшний день.

Ключевые слова: предпринимательство, бизнес, мастерство, предприниматель, экономика, методология, развитие.

Bozor iqtisodiyoti sharoitida o'quvchi yoshlarning iqtisodiy bilimini, dunyoqarashini boyitish, kengaytirish bugungi kunning dolzarb masalalaridan biridir. Hozirda oilaviy tadbirkorlik, kichik biznes bilan shug'ullanuvchi ishbiarmonlar soni va ularga bo'lgan talab kun sayin ortib bormoqda. Bu esa tabiiyki,

International Multidisciplinary Scientific Global Conference on Education and Science

Hosted Online from Warsaw, Poland on October 10th, 2022.

www.conferencepublication.com

yosh avlodni tadbirkorlik ruhida tarbiyalash vazifasini qo'yadi. Mazkur jarayonni esa uzluksiz ta'lim tizimining boshlang'ich sinflaridan boshlash maqsadga muvofiqdir. Bu bosqich o'quvchilarida tadbirkorlik ko'nikmasini hozirgi davr talabi bo'lgan raqamli iqtisodiyotga o'tish ko'nikmasi bilan birgalikda shakllantirish yanada samarali natija beradi. Raqamli iqtisodiyot rivojlangan davlatlardagi tovar va xizmatlarning jahon bozoriga chiqish imkoniyati katta. Bu esa tadbirkorlikka keng yo'l ochish demakdir.

O'quvchilarda tadbirkorlik ko'nikmalarini shakllantirish pedagog o'qituvchilardan mahorat talab etadi. Chunki ushbu masalani hal etish uchun boshlang'ich ta'limda tadbirkorlikka doir ta'lim-tarbiya berishning zamonaviy va innovatsion texnologiyalarini, metodlarini, usullarini ishlab chiqish zarurdir.

Boshlang'ich sinf o'quvchilarini tadbirkorlik faoliyatiga yo'naltirishning pedagogik asoslari yaxlit tarzda tadqiq etilmagan. Bu esa, o'quvchilarda tadbirkorlik ko'nikmalarini rivojlantirishning milliy-ma'naviy omillari, pedagogik-psixologik xususiyatlari, zamonaviy yondashuvlar asosida ularda tadbirkorlik ko'nikmalarini rivojlantirishning amaliy-texnologik tizimini takomillashtirishni taqozo etadi.

Tadbirkorlik ko'nikmalarini rivojlantirish komponentlariga doir tegishli aniq shaxsiy xususiyatlar shartli tavsifga ega. Shaxsning barcha xususiyatlari o'zaro aloqador va biri boshqasi orqali aks etadi. Tadbirkorlik ko'nikmalariga ega o'quvchiga xos xususiyatlar mohiyatini aniqlashtirishga harakat qilamiz.

Sobitqadamlik – qo'yilgan maqsadga tanlangan yo'l orqali erishishdagi izchillik, tirishqoqlik, qat'iylik, tashabbuskorlik. Demak, sobitqadamlik qat'iylik va tashabbuskorlikni talab etadi.

Tashabbuskorlik – ijod, muloqotda namoyon bo'ladigan, moddiy va ma'naviy boyliklarni o'zlashtirish asosida dunyoda ijtimoiy ahamiyatga ega o'zgarishlar kiritish qobiliyati. Shaxs tashabbuskorligi – insonning g'oyaviy sezgirligi, o'z nuqtai nazarini himoya qilishi, ish va so'z birligida aks etuvchi faol hayotiy nuqtai nazardir.

Tadbirkorlik fazilati qisqa muddat ichida bitkaziladigan bitta topshiriqdan ko'ra ancha ko'p vaqt talab qiladigan topshiriqlarni bajarish uchun zarurdir. Bolaga yetti-sakkiz yoshidan boshlaboq, bajarilishi uzoq vaqtni talab qila boradigan vazifalarni topshirish kerak, masalan: qo'y-mollarni boqib kelish, polizga suv quyish, hovli yuzini tartibli saqlash, mol-qo'ylarga yemish berish, ukasiga qarash kabi vazifalar topshirish kerak.

Pul sarf-harji sohasi ayniqsa muhimdir. Har bir oilaga bolaning o'z ehtiyojlari uchun, ayrim hollarda esa oilaning umumiy ehtiyojlari uchun pul sarf qilishiga birmuncha erkinlik berish lozim. Buning uchun oyda bir yoki bir necha marta muayyan miqdorda pul berish, bu pulning nimalarga harajat qilinishi kerakligini aniq belgilab berish kerak

International Multidisciplinary Scientific Global Conference on Education and Science

Hosted Online from Warsaw, Poland on October 10th, 2022.

www.conferencepublication.com

bo'ladi. Bunday harajatlarning ro'yxati, bolaning yoshiga yoki oilaning qurbiga qarab, turlicha bo'lishi mumkin. Masalan, 14 yashar bola uchun quyidagicha ro'yxat tuzish mumkin: daftar sotib olish, avtobus puli, maktab harajatlari, butun oila uchun non, sut sotib olish, uning o'zi va ukasiga muzqaymoq puli. Bola katta bo'lgan sari, bunday harajatlar ro'yxati ancha mas'uliyatliroq va murakkabroq bo'lib borishi lozim. Shu bilan birga o'g'il yoki qiz bola topshiriqni qanday bajarayotganligi, harajat qilish uchun berilgan erkinlikdan qanday foydalanayotgani (suiste'mol qilmayaptimi va h.k.lar)ni kuzatib bormoq kerak. Ba'zan bunday xatolar pulning nimaga sarf qilinishi lozimligi xususida to'g'ri ko'rsatma bermaslikdan kelib chiqadi, lekin bolaning o'z huquqlari va imkoniyatlariga yetarli darajada jiddiy qaramaydigan hollar ham bo'ladi. Bunday hollarda u bilan gaplashib qo'ya qolish, xatolarini ko'rsatib berish va ularni tuzatishga maslahat berish kifoyadir. Har doim tekshirib turish bilan, ayniqsa doimo gumonsirash bilan bolani bezor qilish yaramaydi. Bolaning o'ziga topshirilgan vazifaga qanday qarayotganligini ko'ra bilish kerak, xolos.

O'quvchilarning tadbirkorlik faoliyatida ruhiyatidagi tetiklik; o'z mehnati natijasidan zavqlanish; ko'proq foyda ko'rishga intilish; bozor qonun-qoidalarini tushunish; "tadbirkor" bo'lishga intilishi va g'ururlanish kabilar alohida ahamiyatga ega. Bunday bo'lajak tadbirkorlarga xos ruhiy va ichki kechinmalar ularda tadbirkorlik ko'nikmalari bilan bog'liq tarzda rivojlanadi.

Xulosa

Innovatsion iqtisodiyot rivojlanib borayotgan davrda tadbirkorlik oilaning daromadini ko'paytiradi, farovonligini ta'minlaydi. Bugungi kunda zamonaviy tadbirkorlikning eng muhim belgilari doimo yangilikka intilish, xom ashyodan unumli, oqilona foydalanish, iqtisodiy o'sishni ta'minlashdan iborat. Tadbirkorlik jamiyatdagi ijtimoiy-iqtisodiy munosabatlarning muhim belgisi sifatida, ijtimoiy-iqtisodiy taraqqiyotni ta'minlaydi. Har bir insonning shaxsiy qobiliyati, mehnat va kasb mahoratini namoyon qilish imkoniyatini beradi.

Zamonaviy sharoitda muhim ahamiyat kasb etuvchi analitik va tizimli fikrlash, tashabbuskorlik va kommunikabellik, qarorlar qabul qilish va mas'uliyatlilik sifatlarining mavjud bo'lishini talab etilgani bois, rivojlangan davlatlardagi o'quvchilarga iqtisodiy bilim asoslari va tadbirkorlikni o'qitish dasturlarini keng joriy etish lozim. Bu esa maktab va oila hamkorligi asosida o'quvchilarda tadbirkorlik ko'nikmalarini rivojlantirishning pedagogik mexanizmlarini takomillashtirish muhim ahamiyatga egaligini ko'rsatadi.

International Multidisciplinary Scientific Global Conference on Education and Science

Hosted Online from Warsaw, Poland on October 10th, 2022.

www.conferencepublication.com

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Mirziyoyev Sh.M. Tanqidiy tahlil, qat'iy tartib-intizom va shaxsiy javobgarlik – har bir rahbar faoliyatining kundalik qoidasi bo‘lishi kerak. – Toshkent, “Xalq so‘zi” gazetasi, 2017, 15 yanvar.
2. Abulqosimov P., Qulmatov A. Tadbirkorlik sermashaqqat faoliyat // Iqtisod va hisobot. –1997. № 9. – B. 9.
3. Imomqoriyev X.M. Tadbirkorlik madaniyati asoslari / Qo‘llanma. –T.: 2018. – 120 b.
4. Inomova M. Oilada bolaning ma'naviy-axloqiy tarbiyasi / – T.: TDPU, 1999. – 120 b.
5. Keenan and Riches' Vusiness law. – 9th ed. / Sarah Riches and Vida Allen. Printed by Ashford Colour Press Ltd., Gosport, 2013.